

Kurumsal Arşiv Kavramı ve OpenAIREplus Projesi

Gültekin Gürdal¹, Ata Türkfıdanı², Burcu Keten³, İlkey Holt⁴, Sönmez Çelik⁵

¹ İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, İzmir

² Yaşar Üniversitesi, Bilgi Merkezi Müdürlüğü, İzmir

³ Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Ankara

⁴ Özyeğin Üniversitesi, Kütüphane Direktörlüğü, İstanbul

⁵ Doğuş Üniversitesi, Kütüphane ve Dokümantasyon Merkezi Müdürlüğü, İstanbul

gultekin.gurdal@iyte.edu.tr, ata.turkfidani@yasar.edu.tr, bketen@metu.edu.tr, ilkay.holt@ozyegin.edu.tr, scelik@dogus.edu.tr

Özet: Bilimsel bilgiye erişimin maliyetindeki artış, maddi sınırlamaları gündeme getirmiş, araştırma çıktılarının ilgili bilim insanlarına ulaşmasında sorunlar yaşanmaya başlanmıştır. Bu durum, bilimsel araştırmaları destekleyen/fon sağlayan ve araştırma yürüten kurum/kuruluşları harekete geçirmiştir. Günümüzde, kamu kaynaklarıyla desteklenen araştırmalardan üretilen bilimsel yayınların ücretsiz olarak herkesin erişimine açılması, açık erişim olarak yayımlanması, yoğun bir biçimde tartışılmaktadır. Avrupa Birliği (AB) de 7. Çerçeve Programı kapsamında, kamu kaynakları ile yaratılan projelerden elde edilen çıktıların kamu yararına geri sunulmasını hedeflenmektedir. Türkiye’de de araştırma kurumları bazında aktif ortaklıklar kurulmaya başlanmıştır. Bu bağlamda, bildiriye AB Projeleri’nin çıktılarına ait makale, rapor ve veri setlerinin kamu ile açık erişim yoluyla paylaşılacağı bir platform olarak kurulan ve desteklenen, Türkiye’deki yürütücülüğü İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Kütüphanesi tarafından sürdürülen OpenAIREplus Projesi’nin yansımaları konusunda bilgi sunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Açık Erişim, Kurumsal Arşiv, OpenAIREplus Projesi.

Institutional Repository Concept and OpenAIREplus Project

Abstract: The increase in the cost of accessing to the scientific information has brought up the financial limitations, and some problems occurred about relevant scientists achieve the research outputs. This issue put in action the institutions/corporates that support/fund the scientific research and carry out research. Nowadays, providing the access to the scientific publications which were produced of researches that were supported by public funding free of charge, and publish them open access is being discussed immensely. European Union (EU) also intends to represent the research outputs which were created by public funding to the common good within the context of the 7th Framework Program. The active partnerships have been started to build up among the research institutions in Turkey, too. In this context, some information will be tried to present about the reflections on the OpenAIREplus Project which is being run by the İzmir Institute of Technology Library, in Turkey that were built as a platform to share open access the reports and datasets which were created as of the EU Projects outputs with the public, in this paper.

Keywords: Open Access, Institutional Repository, OpenAIREplus Project.

1. Giriş

Bilişim teknolojisindeki gelişmeler, 1990’lı yıllardan itibaren dijital platformlar üzerinden yeni bilimsel iletişim araçlarının sunulmasını sağlamıştır. Bu kapsamda bilimsel içeriği bir araya getirerek engelsiz (anında ya da gecikmeli) olarak kamunun erişimine açma girişimleri açık erişim dergi yayıncılığını başlatmış, araştırmacıyı istihdam eden üniversite ve bilimsel araştırma kuruluşlarında kurumsal açık arşivlerin yapılandırılmasını sağlamıştır [2]. Açık erişim, 2001 Budapeşte Açık Erişim İnişiyatifi’nde bilimsel litera-türün İnternet aracılığıyla finansal, yasal ve teknik bariyerler olmaksızın, erişilebilir, okunabilir, kaydedilebilir, kopyalanabilir, yazdırılabilir, taranabilir, dinlenebilir, tam metne bağlantı verilebilir,

yazılıma veri olarak aktarılabilir ve her türlü yasal amaç için kullanılabilir biçimde kamuya ücretsiz açık olması biçiminde tanımlanmıştır [6].

Tüm araştırmacılar, çalışmalarının başkaları tarafından görülmesini ister; ancak, özellikle son yıllarda, bilimsel yayınların çoğunun abonelik sistemi ile sağlanıyor olması bu değerli kaynaklara sadece büyük bütçeli kurumların erişebilmesine olanak sağlamaktadır. Bunun bir sonucu olarak da pek çok bilimsel makale o konuya ilgi gösteren araştırmacılara ulaşmamaktadır. Bu engeller nedeniyle bilimsel iletişim ağı zayıflamakta, araştırmacıların ve bağlı olduğu kurumların yaptığı araştırma sonuç-larının etkisi ve tanınırlığı zayıf kalmaktadır. Açık erişim çalışmaları, araştırmaların açık arşivlerde, açık erişim

dergi ve kitaplarda yayımlan-masıyla bu tür sorunların giderilebile-ceğini göstermektedir. Araştırma sonuçlarının dağıtımını özgürleş-tirmek, üretim ve kullanım sürecindeki herkes için avantaj sağlar [4].

2. Kurumsal Arşiv Kavramı ve Önemi

Açık erişim arşivleri, kurumsal açık arşivler ve açık erişimli dergiler olarak iki boyutta ele alınabilmektedir. Kurumsal açık arşiv; bir kurum ya da kuruluşun çalışanları tarafından üretilen bilimsel bilginin derlendiği ve İnternet ortamında isteyen herkesin serbestçe erişimine izin verildiği arşiv sistemidir. Kurumsal arşiv, bir kurum bünyesinde üretilen bilgiyi dijital ortamda derleyen, saklayan, koruyan, diğer kurumların ve kişilerin serbestçe erişimini sağlayan hizmetler bütünü-dür. Kurumsal arşiv oluşturma-nın temel amacı, bilimsel bilgilerin paylaşımını sağlamaktır. Ayrıca kurumun ve araştırmacıların tanınırlığı da kurumsal arşivin önemli hedeflerin-dendir [5].

20 Haziran 2003'te, yayınlanan Açık Erişim Yayıncılığı Bethesda bildir-gesinde, kurumsal açık arşivler gündeme taşınmış, arşivlerde uzun süreli korumanın sağlanması isten-miştir. Aynı yıl bilim topluluğuna açıklanan Berlin bildirgesinde ise, bilimsel içeriğin en az bir açık arşivde zorunlu olarak depolanması önerilmiş, makalelerin açık arşivlerde sunulma-sıyla atıf alma oranlarının yükse-lebileceği üzerinde durulmuştur [4].

2.1. Kurumsal Arşivin Avantajları

Bir kurumsal arşiv, o kurumda görev yapan bireylere ait olan hakemli dergi makaleleri, konferans bildirileri, tezler ve öğretim materyalleri gibi entelek-tüel çıktılarının uluslararası standartları destekleyen yazılımlarla kurumun sunucusunda saklandığı dijital koleksiyondur. Kurumsal arşivler, bu materyallere ücretsiz erişim sağlama-nın yanında saklama ve koruma işlevlerini de yerine getirir.

Kurumsal arşivlerin başlıca yararları şu şekilde ifade edilebilir:

- Kurumsal arşivin kurulmasıyla kuruma, sahip olduğu bilgi varlık-larını yönetmek için bir araç sunulmuş olur. Bu sayede kurum, çalışanları tarafından üretilen araştı-rma çıktılarının yerel bilgi ekono-misi üzerindeki kontrolünü sağlar.
 - Çalışanlar tarafından üretilmiş olan bütün araştırma çıktıları ortak bir veri tabanında toplanacak ve bu sayede araştırma kayıtları, hibe başvuruları ve başarı-lara ait bilgiler kolayca erişilebilir olacaktır.
 - Kurumsal arşivler araştırma faaliyetlerinin yönetimi ve takibi ile kurumun imajının ve etkisinin yönetimi ve desteklenmesi için güçlü bir alt yapı sağlar.

- Kurumdaki araştırma faaliyetle-rinin ölçümünün yapılması, bunla-rın izlemesi, değerlendirilmesi; araştırmacı boyutundan kurumsal bo-yuta kadar bütün araştırma faali-yetlerini yönetmesi anlamına gelir.

- Kurumsal arşivler, aynı zamanda araştırma kurumlarının Web üye-rindeki varlığını, görünürlü-ğünü ve etkisini artırmalarına da katkıda bulunur. Kurumlar, kendi bünye-le-rinde yapılan güncel araştırmalara ait çıktılarını, kurumsal arşivleri vasıtasıyla vitrinlerine koyarak görünürlük ve erişilebilirliklerini artırmaktadır. Bunların da ötesinde, abonelik veya diğer yollarla önce-den erişim sağlanmış olan yayımların, genel (Google gibi) veya özel (OAISTER gibi) arama motorları vasıtasıyla harmanlanmasını sağ-layabilmektedir [4].

2.2. Türkiye'de Kurumsal Arşivlerin Durumu

Türkiye'de kurumsal arşivlerin ilk örneği, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde, Dr. Tonta'nın koordinatörlüğünde 2004 yılında dok-tora öğrencileri tarafından gerçekleşt-irilen "Hacettepe Üniversitesi Açık Arşivi" adlı pilot projedir. Bu çalışmada açık kaynak kodlu kurumsal arşiv yazılımı olan DSpace üzerinde Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğretim üyelerine ait 74 makale ile bölüm içerisinde yapılmış 94 tez arşivlenmiştir. Kurulan arşiv sistemi uluslararası açık erişim arama motoru hizmetlerine (OAister, Google Scholar, DSpace ve EPrints) kaydet-tirilmiştir. Bu projeyi geniş kapsamlı bir çalışma olan Ankara Üniversitesi Açık Arşivinin oluşturulması takip etmiştir. Ankara Üniversitesi Açık Arşivi, 2005 yılında Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nde Dr. Atılgan'ın koordinatörlüğünde bir proje çalışması olarak başlatılmıştır [2].

Dünya üzerindeki kurumsal arşivleri kalite kontrolleri yapılarak listeleyen ve kullanıcılarına sunan Directory of Open Access Repositories dizininde 2012 yılı sonu itibarıyla Türkiye'den 12 kurumsal arşiv kayıtlıdır [1]. E-prints kurumsal açık arşiv yazılımı öncülüğünde kurulan Registry of Open Access Repositories dizininde ise 2012 yılı sonu itibarıyla Türkiye adresli 35 açık arşiv kayıtlıdır [7].

3. OpenAIREplus Projesi

Avrupa Birliği (AB) açık erişim girişimlerini desteklemede önemli role sahiptir. AB, teknoloji ve araştırma alanlarında kurumsallaştırmaya başla-dığı yapısını bu konuda ileri düzey çalışmalar üreten Amerika ve Japonya gibi ülkelerle rekabet edebilir hale getirmek amacındadır. Bu nedenle AB, 7. Çerçeve Programı'na yoğun yatırımlarda bulunmaktadır. Program kapsamında, kamu kaynakları ile yaratılan projelerden elde edilen çıktılarını kamu

yararına açık erişim olarak sunulması için teşvikler sunmaktadır.

Araştırmalar sonucu ortaya konulan “Yayınlar ve Bilgi” sosyal ve ekonomik alandaki inovasyonun gelişmesi sürecinde itici güç olarak görev alır. “Yayınlar ve Bilgi” hem ürün ve hizmet sektörlerinde ortaya konulacak yeni çalışmaların temelini atılmasında hem de eğitim sektörünün geleceği olacak nitelikli eğitimcilerin, araştırmacıların ve girişimcilerin yetiş-tirilmesinde bilgi bloklarını işleme, taşıma ve sağlama rolünü üstlenilmektedir. Bu noktada OpenAIREplus Projesi Avrupa genelinde kurduğu elektronik altyapı ile sürekli olarak gelişerek büyüyen bu araştırma sonuçları ve verilerin içerisinden özellikle “açık erişim yayınların” öncelikli son ürün olarak ortaya konulması ve üretilen verinin temelini oluşturmasının sağlanması sorusuna cevap vermeyi amaçlamaktadır.

AB 7. Çerçeve Programı kapsamında desteklenen OpenAIREplus Projesi (Avrupa’da araştırma için ikinci nesil açık erişim altyapısı), Avrupa Birliği’nin amiral gemileri olması hedeflenen 7 projeden ikisinin içerisinde yer almaktadır. Ayrıca söz konusu proje içerisinde “Avrupa Birliği Açık Erişim Uygulamaları” ve “Avrupa Araştırma Konseyi Açık Erişim Çalışmaları” başlıklarıyla yer almıştır. Bu projelerle şunlar hedeflenmektedir:

- 1) Geçiş Ekonomilerinde İnovasyon ve Büyüme Konseyi (ICT) tarafından bilimsel veriler ve makalelerin açık erişim olarak yayımlanmasını sağlamaya yönelik olarak yürütülecek “Dijital Ajanda Projesi”.
- 2) İnovatif fikirlerin büyüme ve istihdam yaratacak ürün ve hizmetlere dönüşmesini sağlamaya yönelik çalışmaları kapsayacak “İnovasyon Birliği Projesi”.
- 3) OpenAIRE Projesi Ulusal Açık Erişim Masaları üzerinden oluşturulan ağ aracılığıyla açık erişim verilerini Avrupa’daki tüm üye-lerle paylaşılma.
- 4) OpenAIREplus Projesinin bir ileri aşamasında, Avrupa’daki kurumsal arşiv sorumlularının açık erişim yayınlarını ortaya çıkma-sında temel unsur olma.

Türkiye bu projeye, Avrupa’nın 41 üniversite kütüphanesi ve kütüphane konsorsiyumu ile birlikte İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) ve Anadolu Üniversitesi Kütüphaneleri Konsorsiyumu (ANKOS) aracılığıyla katılmaktadır. Bu kapsamda gerekli faaliyet ağının oluşturulması, telif hakları ve bunların uygulanması konusundaki çalışmalar ile açık erişim

için altyapı ve finansal modellerin oluşturulması çalışmalarına katkı sağlanması da yine İYTE ve ANKOS Açık Erişim ve Kurumsal Arşivler Çalışma Grubu tarafından üstlenil-mektedir [9].

OpenAIREplus Projesi Aralık 2011’de yürütülmeye başlanan ve Mayıs 2014’te sona ermesi öngörülen; başarıyla tamamlanması halinde Avrupa Birliği’nin sürekli projesi olma adaylığına sahip fon destekli bir projedir. OpenAIREplus Projesi, kendinden önce yürütülerek sona eren OpenAIRE Projesi’nin (Avrupa’da araştırma için açık erişim altyapısı) devamıdır ve daha geniş bir çerçevede, daha fazla kullanıcıya açık erişim kaynak sağlama amacıyla devam etmektedir. Öte yandan, daha fazla ülkeden ve tüm disiplinlerden, daha fazla sayıda ve içerikte ulusal fon şemalarının, hakemli olmayan yayın-ların ve veri setlerinin de yer alacağı bir sistem üzerinde devam etmek-tedir[8].

Söz konusu projenin temel amacı, Avrupa Birliği’nin fon desteğiyle gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmekte olan projelere ait araştırma çıktılarının mümkün olan tüm formatlarda arşiv-lenmesidir. OpenAIRE projesi kapsamında sadece bilimsel makaleler hedef alınırken OpenAIREplus kapsamında bu makaleler ile ilişkili veri setleri de arşive dahil edilecektir. Geliştirilmiş yayınlar (Enhanced Publications)^(*) adlı bir pilot çalışma dahilinde, araştırma ile ilgili tüm ilişkili bilgilerin uygun formatta makaleye eklenmesi için teknik alt yapısı oluşturulmaya başlanmıştır. Bu şekilde herhangi bir araştırmacı yaptığı araştırmada ihtiyacı olan herhangi bir veri setini bu arşivden bulabilecek ve aynı verilerin yeniden oluşturulmak için zaman kaybının önüne geçilecektir. Bu sayede birçok deney laboratuvarlarında değil bilgisayarların başında yapılabilecektir. Böylece AB kendi büyük verisini (big data) yaratacaktır. Büyük verinin oluşturulmasının en önemli koşulu ise AB 7. Çerçeve Programı hibe anlaşmasının “Özel 39. Maddesidir”. Ağustos 2008’den sonra 7 alanda imzalanan hibe anlaşmaları, hibeyi alacaklardan 39. maddedeki ilgili başlıklar altında hazırlanan bir araştırma makalesinin elektronik kopyasının yayımlanması sırasında kurumsal veya konu tabanlı bir arşivde saklanmasını istemektedir.” [6]. Özel 39. Madde;

- sağlık,
- enerji,
- çevre (iklim değişiklikleri dâhil),

* <http://www.openaire.eu/en/component/content/article/9-news-events/424-subject-specific-pilots-for-enhanced-publications>

- bilgi ve iletişim teknolojileri (biliş-sel sistemler, etkileşim, robotik),
 - sosyo-ekonomik ve beşeri bilimler
 - araştırma altyapıları ve
 - “toplum bilim”
- başlıklı uygulama alanlarını kapsar.

Hibe anlaşmasının II.30.4 numaralı maddesine göre projeden yararlanan-lar; yayımlanmak üzere kabul edilmiş proje destekli bir araştırma makale-sinin yayımlanmış ya da yayıma hazır son kopyasını kurumsal veya konu tabanlı bir dijital arşivde

saklamalıdır. Yazarlardan elektronik kopyanın ilgili arşivden yararlanan herkes tarafından erişilebilir olmasından emin olmaları için gerekli çabaları göstermesi beklenmektedir. Eğer çalışma açık erişim olarak yayımlanmışsa [6 veya 12 ay içerisinde] yayıncı tarafından ücretsiz olarak erişilebilmesinin sağlanması gerekmektedir. Avrupa Komisyonu Açık Erişim Politikası gereğince proje destekli bir araştırma çıktısı Şekil 1’de tarif edildiği gibi arşivlenir [4].

Şekil 1. Avrupa Komisyonu Açık Erişim Politikası Uygulama Adımları[4]

OpenAIRE⁽²⁾ altyapısı, AB 7. Çerçeve Programı ve Avrupa Araştırma Konseyi fon desteği olarak üretilen makalelerin Avrupa Yardım Masaları desteğiyle yönetilmesine olanak sağlarken; OpenAIREplus “bilimsel bilgiye erişim için açık erişim ve katılımcı bir altyapı geliştirmek” hedefiyle faaliyete geçirilmiştir. Bu çalışma DRIVER⁽³⁾ altyapısında dizinlenmekte olan 300’e yakın kurumsal arşivin ve bu altyapıya uygun standartlarla uyumlu hale getirilmiş olan hakem kontrollü literatürün ve buna bağlı yayınların temelini güçlendirme olanağını sağlayacaktır. Bu sistem aynı zamanda seçilmiş birçok açık erişim tematik arşivde yer alan bilimsel veri setlerine ait üst verileri de dizinleyecektir. Sistem hem uzmanlara hem de araştırmacı olmayan kullanıcılara sunduğu hizmetlerin yanında, içeriği üzerinde “katma değerli hizmetler sağlamaya yönelik” uygulamaların oluşturulacağı arayüzlerin programla-nabileceği servisler de sunacaktır. Depolanan makaleler ve veriler OpenAIRE portalının gelişmiş bir sürümü aracılığıyla açık erişim olarak sunulacak ve istatistikleri görülebilecektir. OpenAIREplus Projesi ile projeye katılımcı 33 Avrupa ülkesinin bilim insanlarının ve bilimsel dijital arşivlerinin bir araya getirilmesi işlevi

yürütülecektir. Teknik çalışmalar kapsamında Avrupa’daki farklı girişimlerin gösterecekleri çabalar sonucunda oluşturacakları işbirlikleri birbirini tamamlayacak ve “fikri mülkiyet hakları, etkin fonlama modelleri ve standartlar” başlıkları hakkında incelemelerde bulunulacaktır [8].

OpenAIRE’in temel hedefleri şu şekilde ifade edilebilir:

- Avrupa Yardım Masası Sistemi aracılığıyla araştırmacıların, 7. Çerçeve Programı Açık Erişim Pilot Projesi’nin şartlarına uygun-luk sağlamasına destek olmak,
- Araştırmacıların, yayınlarını üyesi oldukları kurumun dijital arşivine veya tematik bir dijital arşive yüklemesine destek olmak;
- Dijital arşiv ağları için OpenAIRE portalı ve e-altyapı oluşturmak;
- 5 ayrı disiplinden toplulukla işbir-liği yaparak bilimsel veri yönetimi hizmetlerini araştırmak.

Avrupa Komisyonu Avrupa Araştırma Konseyi hibe şartlarına uygunluk için bazı koşullar mevcuttur. Bu koşullar aşağıda verilmiştir:

- 1) Araştırmacı tarafından seçilecek bir akademik dergiye makalenin gönderilmesi.
- 2) Makale yayımlandıktan sonra, hakem onayından geçmiş makalenin yayına hazır son halinin;

² <https://www.openaire.eu/>

³ <http://www.driver-repository.eu/>

- Yazarın bağlı bulunduğu kuru-mun dijital arşivine konulması veya
 - OpenAIRE Öksüz Dijital Arşivi'ne konulması.
- 3) Makalenin sunulacağı derginin açık erişim politikasının veya SHERPA/RoMEO⁽⁴⁾ veri tabanından kontrol edilmesi [10].

4. Sonuç ve Öneriler

Bilimsel kaynakların artışına paralel olarak yükselen maliyetler akademik camia ve bilgi profesyonelleri tarafından kaygıyla izlenmektedir. Bilim insanları tarafından üretilen araştırma çıktılarının, yine onu kullanacak olan bilim insanlarına yüksek fiyatlarla sağlanması pek çok soru işaretini beraberinde getirmektedir. Avrupa Birliği, gelişmiş ülkelerle rekabet edebilecek bir üretim ağının kurulmasının, bilimsel çıktıların ortak bir platformda ve engeller olmadan paylaşılmasının önemli ve gerekli olduğunu gözlemlemiştir. Bu nedenle 2008'de OpenAIRE, 2011'de ise OpenAIREplus Projelerini uygulamaya koyarak bilimsel ağın kurulması için önemli girişimlerde bulunmuştur.

Türkiye'de özellikle Açık Erişim ve Kurumsal Arşiv girişimlerinin yaratmaya çalıştığı farkındalık ile 2006 yılından bu yana açık erişim konusunda önemli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaların sonucunda İYTE, AB 7. Çerçeve Programı kapsamında OpenAIREplus Proje-si'nin ortağı olmuştur. Projenin Türkiye ayağında kurulmuş olan Yardım Masası proje çıktılarının paylaşılması için araştırmacılara yardımcı olmaktadır. 2013 yılında, Türkiye'den "Özel 39. Madde" kapsamına giren proje çıktıların kurumsal arşivlere kaydedilmesi hedeflenmektedir.

AB'nin "Ufuk 2020" projesi ve 8. Çerçeve Programı kapsamında tüm projelerin akademik çıktılarının kurumsal arşivlerde bulunması zorunluluk haline gelecektir. Bu nedenle, YÖK ve TÜBİTAK söz konusu proje çerçevesinde yürütülen araştırmalara önem vermeli ve araştırmacıların çıktılarını paylaşmaları konusuna onlara gerekli desteği sağlamalıdır.

5. Kaynaklar

- [1] Directory of Open Access Repositories, OpenDOAR, [http://www.opendoar.org/find.php] linkinden 27.12.2012 tarihinde erişilmiştir.
- [2] Ertürk, K.L. ve Küçük, M.E., "Kurumsal Açık Arşivlerin Etkin Kullanımı: Türkiye'deki Bilimsel Elektronik Yayıncıların Görüşleri", Bilgi Dünyası, 11 (1):123-140 (2010).

[3] Ertürk, K.L. ve Küçük, M.E., "Bilimsel Bilginin Görünürlüğü: Hacettepe Üniversitesi'nde Açık Erişim Farkındalığı", Türk Kütüphaneciliği, 24 (1):63-93 (2010).

[4] Gürdal, G. Türkdan, A., Kutlutürk, L., Çelik, S. ve Keten, B. "Araştırma Kurumları İçin OpenAIRE Kılavuzu", Türk Kütüphaneciliği 26 (2):416-438 (2012).

[5] Karasözen, B., Zan, B.U. ve Atılğan, D. "Türkiye'de Açık Erişim ve Bazı Ülkelerle Karşılaştırma", Türk Kütüphaneciliği, 24, 2:235-257 (2010).

[6] Keten, B. "OpenAIREplus Türkiye Masası'ndan E-Bilim için Bilimsel Bilgiye Açık Erişim Desteği", 07 Kasım 2012, Inet-tr'12, Anadolu Üniversitesi.

[7] Registry of Open Access Repositories, ROAR, [http://roar.eprints.org/cgi/roar_search/advanced?location_country=tr&software=&type=&order=-recordcount%2F-date] linkinden 27.12.2012 tarihinde erişilmiştir.

[8] Rettberg, N. and Schmidt, B. "OpenAIRE - Building a Collaborative Open Access Infrastructure for European Researchers", Liber Quarterly, 22 (3):160 -175 (2012).

[9] Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu, OpenAIREplus Projesi, [http://www.fp7.org.tr/home.do; jsessionid=6DE2DDC8CC15F61B2F0676B90D268E87?ot=5&rt=1&sid=3417&cid=23579] linkinden 25.12.2012 tarihinde erişilmiştir.

[10] OpenAIRE Tanıtım Broşürü [http://acikerisim.ankos.gen.tr/belgeler/openAIRE_Brosuru.pdf] linkinden 25.12.2012 tarihinde erişilmiştir

⁴ http://www.sherpa.ac.uk/romeo/